

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER KOMMUNERNAS OMRÅDEN I SATAKUNTA

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Den 17 mars, 8 april, 8 maj, 19 maj, 16 juni, 1 juli, 24 augusti, 22 september, 22 oktober, 25 november, 2 och 16 december 2020 fattade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar om att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar den 16 december 2020 meddelat ett förbud mot alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Satakunta. Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 (tjugo) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1). Beslutet är i kraft under perioden 24.12.2020–23.1.2021. Genom beslutet upphävdes Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands beslut av den 25 november 2020 för perioden 1.12–31.12.2020 avseende perioden 24.12.2020–31.12.2020.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

tfn 0295 018 000
registratur.sydvastra@rfv.fi

www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället i Åbo
Självständighetsplan 2
PB 22
20801 Åbo

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Satakunta.

Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 (tjugo) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft under perioden 24.1.2021–23.2.2021.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusnet kan också smitta från ytor där det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person. I Finland har coronavirusepidemin accelererat i många områden efter det lugna läget under sommaren. Virusnet cirkulerar fortfarande både i Finland och på många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Man har utvecklat vaccin för att förebygga sjukdomen som det nya

coronaviruset orsakar och också i Finland inleddes vaccineringen i slutet av december 2020 i den ordningen som fastställs i statsrådets förordning (1105/2020). Det kommer emellertid att ta tid innan hela Finlands befolkning har fått möjlighet att få vaccinationen. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser (basnivån, accelerationsfasen, samhällsspridningsfasen) med hjälp av vilka man bedömer behovet och inriktningen av rekommendationer och begränsningar och som regionalt och nationellt används till stöd för beslutsfattandet.

Enligt bedömningen av behovet av sammankomstbegränsningar utgående från det epidemiologiska läget som Institutet för hälsa och välfärd den 30 november 2020 gav regionförvaltningsverken utvecklades covid-19-epidemin i Finland i sämre riktning under november 2020. Incidensen har ökat i hela landet och allt fler områden har fastställt att de antingen är i accelerationsfasen eller till och med samhällsspridningsfasen. I november har nya fall diagnostiserats nästan varje dag i respektive sjukvårdsdistrikts område och i en stor del håller antalet fall per vecka klart på att öka jämfört med incidensen för några veckor sedan. Smittor har dessutom påträffats i allt fler kommuner och i praktiken i alla landskaps största bosättningscentra. Den ökade incidensen berör på ett oroväckande sätt också äldre befolkningsgrupper. Även om det epidemiologiska läget i Finland alltså är bättre än i kontrollgruppländerna i EU så har antalet fall under hösten sakta ökat och nu nått en nivå där man för att bekämpa epidemin hastigt behöver nya metoder för att epidemin inte snabbt ska accelerera ur kontroll.

Institutet för hälsa och välfärd bedömer att det för att skydda människornas hälsa och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården krävs att man vidtar mer åtgärder för att minska de fysiska kontakterna mellan människorna i hela Finland. Därigenom strävar man efter att både förebygga att det epidemiologiska läget accelererar över basnivån i allt fler områden och att få incidensen att minska i områden som redan har övergått till accelerationsfasen eller samhällsspridningsfasen. Med motiveringarna ovan har Institutet för hälsa och välfärd den 30 november 2020 gett regionförvaltningsverken rekommendationer för gränsvärdena

vid respektive fas av epidemin. Enligt Institutet för hälsa och välfärds rekommendation tillåts i områden som befinner sig accelerationsfasen att högst 20 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas utomhus eller inomhus. Enligt rekommendationen ska man i tillåtna sammankomster följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkert avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

Statsrådet har med sitt principbeslut av den 22 december 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för tyglaget av covid-19-epidemin i januari-maj 2021. Enligt den uppdaterade handlingsplanen ska man vid bedömningen av läget i ett område lägga vikt också vid smittläget i de kringliggande områdena och det nationella epidemiologiska läget (social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:4). Accelerationsfasens åtgärder kan enligt den uppdaterade handlingsplanen vara motiverade redan på basnivå om det epidemiologiska läget förvärras nationellt eller i närområdena. Om det finns hot om samhällsspridning är det motiverat att utan dröjsmål ta i bruk alla behövliga åtgärder. Enligt den uppdaterade handlingsplanen får man inte heller för tidigt upphäva begränsningsåtgärderna, utan rekommendationerna och begränsningarna ska lindras efter noga övervägande för att hindra nya smittkluster.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin av den 13 januari 2021 producerar den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta gruppen för lägesbilder och modeller för covid-19-epidemin varje vecka en lägesrapport om uppföljningen av hybridstrategin. Syftet med rapporten är att genom att följa centrala indikatorer upprätthålla den epidemiologiska och medicinska lägesbilden samt att utarbeta och uppdatera prognoser och modeller för epidemiförloppet. Enligt lägesrapporten försämrades det nationella epidemiologiska läget hastigt i november 2020. För läget på regional nivå var snabba förändringar som gick i vågor typiska för det epidemiologiska läget under hösten. I oktober och början av november diagnostiserade man cirka 1200–1600 smittor per vecka. Antalet fall ökade efter mitten av november och nådde sin kulmen, i månadsskiftet november–december diagnostiserades över 3100 fall och veckorna 48–49 över 3000 fall.

Antalet nya fall minskade under december månad. Vecka 50 diagnostiserades cirka 2900 och under vecka 51 cirka 2300 fall. Under julveckan (vecka 52) minskade det rapporterade antalet fall ytterligare, då diagnostiserades cirka 1650 fall. Vid årsskiftet (vecka 53) diagnostiserades cirka 1750 fall av covid-19 och under den sista rapporterade veckan 1 var antalet fall ungefär lika, 1787 fall.

I hela landet kunde smittkällan för nya smittor utredas i nästan 60 % av fallen. Fortsättningsvis diagnostiseras mest smittor bland yngre

åldersgrupper och vuxna i arbetsför ålder. Andelen äldre åldersgrupper ökade bland smittorna i november men tillsvidare verkar den oroväckande utvecklingen ha stannat av. Man var rädd att julhelgerna skulle öka antalet smittor, såväl på grund av ökat antal kontakter som resor inom landet och till utlandet. Det kan ännu hända att verkningarna av kontakterna under årsskiftet kommer att ses med fördröjning. Tillsvidare har man inte konstaterat ett ökat antal smittor, men många nya smittor diagnostiseras alltjämt och sjukdomen sprids bland befolkningen i hela Finland.

För tillfället följet man noga upp det epidemiologiska läget och behovet av sjukhusvård. Incidensen av covid-19-fall och antalet fall är fortsättningsvis mycket höga i närområdena och många europeiska länder. Den nya muterade virusvarianten som har upptäckts i Storbritannien kan smitta och spridas snabbare än tidigare. Man försöker bekämpa en eventuell spridning till Finland av det här muterade coronaviruset och likaså varianten som har upptäckts i Sydafrika. Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin av den 13 januari 2021 har man upptäckt virusvarianter i 61 analyserade prov i Finland. Merparten av varianterna har konstaterats hos personer som har rest in från Storbritannien.

Dessa faktorer innebär osäkerhet och understryker betydelsen av att effektivt kontrollera det epidemiologiska läget under kommande veckor och månader också i Finland. Det finns alltjämt risk för att det epidemiologiska läget plötsligt och i stor omfattning försämras i hela landet.

Merparten av smittorna härstammade från hemlandet. Andelen utländska smittor har ökat från tidigare. Testningen vid gränserna har ökat från och med slutet av 2020, vilket för sin del kan förklara den ökade andelen utländska fall. Under jul- och nyårshelgerna sökte man sig klart mindre till test. Samma fenomen har kunnat observeras under veckoslut, då söker man sig betydligt mindre till test än under vardagar. På motsvarande sätt har andelen positiva fall av covid-19 av de testade proven ökat, vecka 1 var andelen positiva fall cirka 2,5 %.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och att man vidtar åtgärderna för att bekämpa smitta också i små offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Då man vid sammankomsterna följer tillräckliga säkerhetsanvisningar kan risken för smitta i väsentlig grad minskas genom att så lite som möjligt ingripa i församlingsfriheten och andra fri- och rättigheter.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland diskuterade den 14 januari 2021 om covid-19-läget i Satakunta inom den regionala samarbetsgruppen sammankallad av Satakunta sjukvårdsdistrikt. I Satakunta var incidensen för nya smittor 14,8/100 000 invånare/14 dygn veckorna 51–52 och 12,9/100 000 invånare/14 dygn veckorna 53–1 enligt statistik från THL. Enligt Satakunta sjukvårdsdistrikts egen uppföljning var incidensen 17,3 under perioden 30.12.2020–12.1.2021, men över hälften av smittorna är från utlandet. Smittkällan kunde utredas i över 90 % av fallen enligt uppgifter från Satakunta sjukvårdsdistrikt. I Satakunta var den procentuella andelen positiva prov 0,5 % under vecka 1. Behovet av sjukhusvård och intensivvård kan uppfyllas utan särskilda åtgärder. Enligt samarbetsgruppen har Satakunta gått över till basnivån. Med beaktande av också det nationella epidemiologiska läget är samarbetsgruppens åsikt att begränsningen av offentliga tillställningar bör fortgå som de är.

Regionförvaltningsverket känner inte till hur många som i verksamhetsområdet har insjuknat i covid-19 utan att veta om det eftersom de saknar symtom och därför eventuellt sprider smitta. Dessutom har många en lindrig form av sjukdomen. Smittspårningen försvåras om de insjuknade inte genast i början av sjukdomen söker sig till test eller om testresultatet av andra orsaker fördröjs.

Satakunta har gått över till basnivån och nationellt sett är incidensen bland de bästa i Finland. I Satakuntas grannlandskap är det epidemiologiska läget klart sämre. Med beaktande av det epidemiologiska läget i Satakunta och det nationella epidemiologiska läget, risken för att virusmutationer sprids och övriga osäkerhetsfaktorer och risker som THL presenterar i sin lägesrapport (13.1.2021) anser regionförvaltningsverket att en gräns på högst 20-personer vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och i avgränsade områden utomhus är nödvändig. Det är nödvändigt att vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 personer följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Satakunta. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av det här beslutet att begränsa sammankomsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av länsläkare Katja Paakkola, tfn 0295 018 000 (växeln).

Överdirektör Mikael Luukanen

Länsläkare Katja Paakkola

Beslutet är elektroniskt undertecknat.

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 21 september 2020.

Bilaga 2 Satakunta kommuner

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgIFT

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 20 februari 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Satakunta

Satakunta sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess område om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverket i Satakunta

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt